

JUHOS
Portfólió

Sándor

Munkásságom 2014 után a csendélet történetének beható tanulmányozása, a filozófiai és kultúrtörténeti ismeretek, kortárs irodalom, kortárs kísérleti zene kereszteződésének hatása alatt fejlődött ki. Számomra a csendélet váratlan ritmusok, asszociációk, alakváltozások és átszívargások kérdése. Formailag akár lehet hiperrealisztikus festészet, de inkább a flamand csendélet rejtett jelentéshordozóinak kortárs leltárba vevése és felhasználása, irodalomkritikai (Literary Criticism) és ontológiai rendszerek leképzése. Helyenként, a művészettörténetben metafizikai festészetként (Pittura Metafisica) számontartott, inkább „metafizikai nyugtalanság” címmel említhető 20-ik század eleji festészeti stílus hatása alatt jött létre (Csendélet vízcikóval és veszéllyel- 2014 / Üveggolyóraj- 2014 / Időbeli részletek- 2021 / Kenguru hold- 2017), más helyen a Heidegger nyomán metafizikai kornak nevezett, arra jellemző kanonizált ikonotípusokra való visszaútálás. A mindennapi élet semleges tárgyai új fényben jelennek meg váratlan attitűddel, „szándékkal” felruházva. Természetükben idegen ám formailag analóg elemek társítása, mint a citrom és a cérnagombolyag egymás mellé helyezése például a „Felfüggesztett 2 (koponyás kimonó) - 2020”, című festményen gyakran hozhat létre új, meglepő konfigurációkat melyek „a radar alatt” futnak.

A csendélet népszerű elemeinek felhasználása egy olyan jelrendszerben ami különböző korokra utalhat vissza magával hordozza az ábrázolt jelentéshordozók századokon keresztül többsíkú értelmezhetőségét. A banális szőlő magában rejti a jómód jelentését a 17-ik századból és Hasfelmetsző Jack törbe csalásának eszközét (Szőlő és nyakék - 2018), egy festményen ahol egyfajta textuális, leíró kompozíció az ami az újszerűség élményét szolgáltatja a szőlőcsendéletek zömében. Az én megközelítem, egy nem megszokott konfigurációt létrehozni amin keresztül az ábrázolt elemek megtartják az adott tényszerűségüket egy, az alkotó által, kívülről rájukerőltetett abszurd, ám mégis esztétikailag helytálló pikturális, egyszeri, meggyőző helyzetben. A tér amiben gondolkodom adott esetben lehet már elfoglalt és a beleavatkozás által kiszorított, rekonfigurált valós időben. Utalva a kolonizációs évszázadokra de nem csak, az új jelentéshordozó kiszorítja a már elfoglalt teret a gyümölcsös tálban (Jancsi a fordított világban (deterritorizálás/ reterritorializálás - 2016.)

Statikus helyzeteket felválthatja helyenként a narratív komponálás. Személyes jelrendszerek felsorakoztatásával, az édesanyám kezenyomát viselő horgolt csipketerítőtől a szerető fagyöngy nyakékein át, az élet és halál egyidejűségét idéző letépett rózsák és a fél berbécs egymásra komponálásával egy diskurzív, elmesélő, mondhatni gyónó módban elképzelt kompozíció jön létre, és a kétoldalt nyitva hagyott térbeosztás utal Nietzsche örökös visszatérőjére (Csendélet narrativa két regiszterben (Az örökös visszatérő) - 2017.) Mivel a felgyorsult, hipermodern helyzetben (Paul Virilio) mára térben és időben minden egyszerre létezik, motivumok és kompozíciós tömbök képesek áthidalni korokat és a maguk újrafelfedezett, aktualizált képi megfogalmazásával érkeznek vissza a jelenbe (Cerszőlő - 2014.) Makro- és mikronarratívák, ikono- és arhetikusok és különböző korok érzékenységei, minden a hab strukturáját ölti magára a jelenben ahol a buborékok egymáshoz súrlódva, egymásba nőve hoznak létre új konfigurációkat. A régi korok rendszerei ahol minden egyazon dóm, makrórendszer alatt, annak a kupolájára kivetítve jelent meg a kor embere számára kifejezve és megerősítendő az örökérvényű igazságot, ez régen összeomlott és a művész legjobb esetben is archeológusa és újrakódolója ezeknek a jelrendszereknek. A csendélet, maga nemében egy ikonotípus, a hipermodern térben sok esetben felvállaltan kötelez az öröklött jelentéshordozók tudomásul vételére. Nem lehet elvonatkoztatni az eredeti szerepeitől, kódrendszereitől. A csendélet mint a bőséget, a jómódot, a megrendelő gazdagságát jelezendő médium egyik fontos velejárója ennek. Úragyártani, a mai értelemben elfogadott gazdagság elemeit alkalmazni számomra nem kihívás, sokkal inkább a fogalom közvetlen kódolása, mondhatni egy konceptuális síkon jelzése, ahol maga a túlcsofordulás jelenik meg mint egy egyszeri, újrakódolt, közvetlen kijelentés (Csendélet bőséggel - 2014.) A „Memento Mori”, „Vanitas” festmények ugyancsak velejárói a csendélet hagyományos miértjének és mikéntjének (Zománc és pom-pom - 2021.) Ezen a festményen emlékeztető az eredeti figyelmeztetésre a központi, élesen elhatárolt terület, ám annak ellenére, hogy szembejön velünk fontosságát veszti az őt körülölelő színes, zavaró tényezők figyelemelterelése folytán. Ez egy, a „vanitas” festmény figyelmeztető szerepének lehetetlenségéről szóló kompozíció a boldogságkupec, médiadömping korban. A csendélet formátum alkalmas arra is, hogy a hétköznapi örömeit és félelmeit illusztrálja.

Mindennapi, a jelentéktelen szintjére száműzött dolgok melyek körbevesznek magukra vonják a figyelmet egy olyan helyzetben amikor minden ami eddig magától érthető volt és kész tényként volt jelen a tudatban veszélyeztetett helyzetbe került. Leltárba vesszük az apró dolgokat és látjuk őket majdnem lecsúszni a felületről, a síkról amin léteztünk eddig magától érthetően (Az apró dolgok fontossága - 2020.) És varjuk azt a pillanatot amikor a normalitális visszatérni látszik (Mikor a virágboltok újranyíltak - 2021). A művészettörténetileg posztmodernnek nevezett érzékenység is egy aspektusa annak, ahogyan a csendélet megfogalmazódik számomra. Helyenként egy közvetlen „homage” mint a “Szárnyas és vizek (Bogdány Jakab nyomán) - 2016” esetében, vagy komplex konfigurációk mint a 2021-ben készült „Szárnyas malacok (Putti)” vagy a 2020-ban készült „Tavaszi alakváltozás” esetében ahol Raphael angyalkáiból illetve Hieronymus Bosh fantasztikus konfigurációiból indultam ki a körülöttünk fellelhető „semmiségeken” keresztül, felhívandó a figyelmet arra, hogy szinte minden magában hordozza a lehetőségét a tágitott érzékenységnek, ahol a művész egy kiváltságos szerepet tölt be, újrakódolója a hétköznapiaknak. Talált tárgyak számomra a rejtett, ám magukban foglalt lehetőségét hordozzák ehhez hasonló kompozícióknak.

Máshol a ógörög tragédia színpadi elemeit használtam fel, például a lebegő citrom jelenik meg mint a mindenkori csendélet „istensége”, legszélesebb körben használt eleme, amely megoldani érkezett a drámát (Lemon Ex Machina - 2021.) Az ikonotípusok újrakódolása esetenként nem kizárólag a kiválasztott tárgyakon, ábrázolt elemeken keresztül fogalmazódik meg, hanem bizonyos korok ábrázolási határait utal vissza. „Angyali üdvözet - 2019”, „Csendélet tükrözöt virággal - 2019”, illetve „Mélytengeri csendélet - 2021” egy olyan térfelosztást alkalmaz mely a térábrázolás szempontjából a háromdimenziós tér felfedezésének egy kezdeti stádiumára mutat vissza. A nézőpont eltolása szándékosan Giotto egyvonalas rövidülésű kompozícióira utal. A kortárs, sok esetben poétikus ontológiai rendszerekben a dolgok nem csak létezással bírnak, még csak nem is létrejövő fázisukban kivethetőek, hanem valamit „tesznek”, erővel bírnak.

Ez egy, a filozófiai értelemben vett virtualitás elve. Festményeimben az elemek mozgásban vannak, irányuk van, váratlan társulásokat, permutációkat szenvednek el. Túlmutatnak az adott „lehetőségeiken” (Arisztotelész) és virtuális testek, konfigurációk formájában találkoznak a nézővel (Vágygép - 2021.) A kortárs csendélet nem bír általánosan ismert kódrendszerrel mint a kezdeti időszakában. Átmenekítése a kortárs érzékenységbe egy kifejezetten esztétikai kérdés. Nem elég az egyes tárgyak felhasználása ahhoz, hogy az üzenet közvetlenül értelmezhető lehessen. Ám a formailag hagyományra épített látványkódolás közel engedi és provokálja a befogadót. Ugyanakkor amikor tágitja a befogadóközönség halmazát a közvetlen szép élményével, meghív egyfajta elmélyülésre, esztétikai meditációra. Ha nem is érkezik el az alkotó szemszögéből a megfejtéshez, útát nyit a gondolatnak és ezáltal teljesíti a mondhatni politikai szerepét egy olyan korban melyben a mediadömping erőszakosan támadja és átveszi az irányítást a mindennapok érzékenysége felett. Gyűjtőktől beérkezett visszacsatolások mondván, hogy minden alkalommal mintha újra és újra felfedezni látják a festményt, az egy jó motiváció számomra. A cél mindig az, provokálni a nézőt, ösztönözni arra, hogy kérdéseket tegyen fel az első, közvetlen esztétikai befogadás után. Nem futamodok meg az elől sem, hogy kijelentsem, számomra a festmény először is „szép” kell legyen, egy közvetlen, emberközeli esztétikai élmény. De nem állhat meg ott. Ha igen, értelmét veszti. Ráadásul a címadás is minden esetben igyekszik támpontot adni az értelmezéshez és ugyanakkor mélyíteni a misztériumot. Mindkettőre szükség van ahhoz, hogy a festmény létezhessen mint egy élő tárgy, egy jelenlét. Szerencsésnek tartom magam, hogy a csendéletfestészetet választottam mert végtelen lehetőségét nyújtja a gondolataim képi megfogalmazásának.

Vágygép | *Desiring-machines* | olaj, vászon 135x68cm 2021

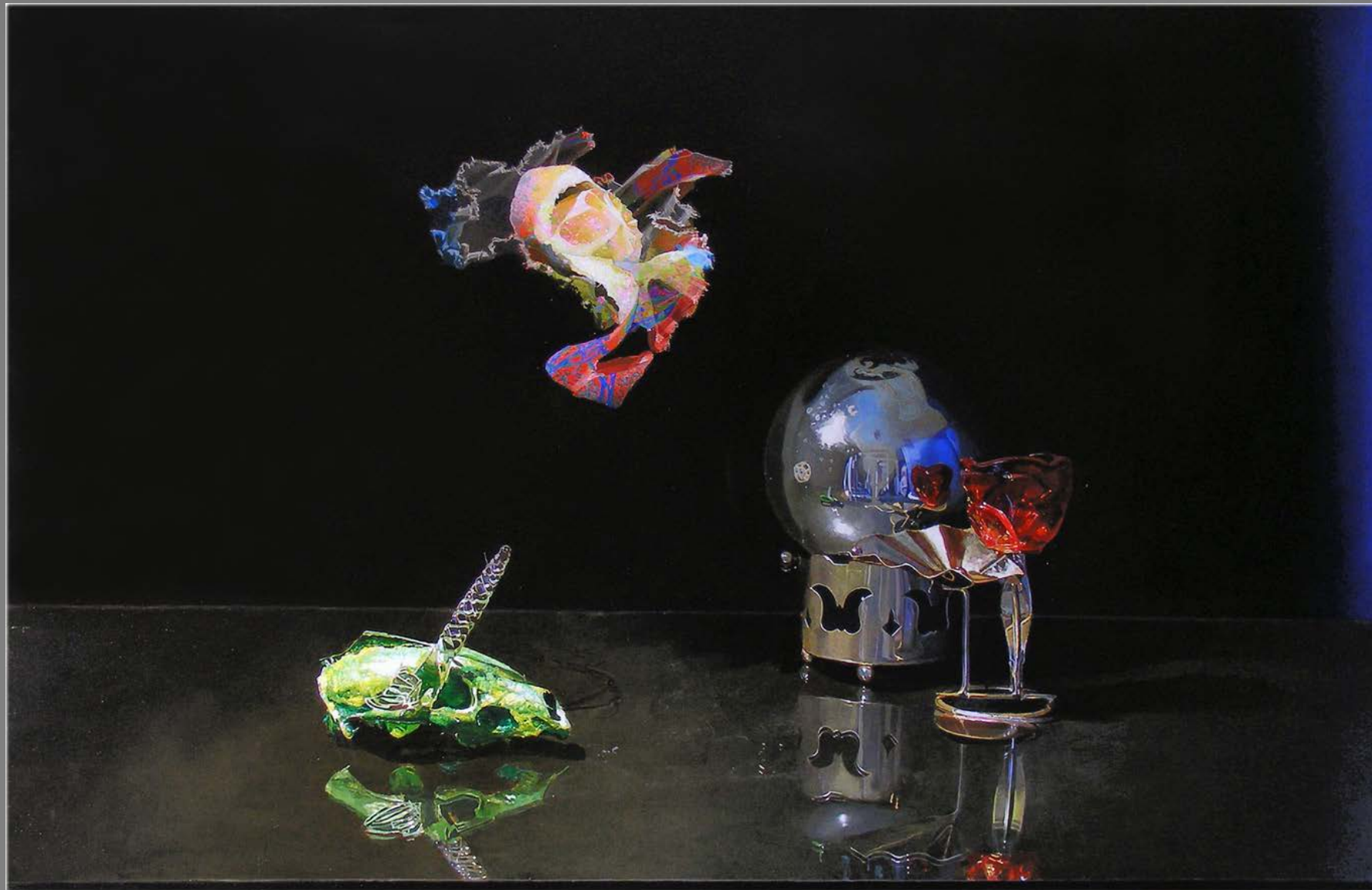

Zománc és pom-pom
|Glaze and Pom-Pom|
olaj, vászon 68.5x66cm
2021

Szárnyas malacok (Putti)
|Winged piglets (Putti)|
olaj, vászon190x82cm 2021

|*Lemon Ex Machina*| olaj, vászon 97x63cm 2021

Időbeli részletek
|Temporal Parts|
olaj, vászon 69x52cm
2021

Az apró dolgok fontossága
|The Little Things (Fear of Losing)|
olaj, vászon 100x100cm 2020

Mikor a virágboltok újranyíltak
|When the flowershops reopened|
olaj, vászon 100x100cm 2021

Mélytengeri csendélet
[Underwater Still Life]
olaj, vászon 60,5x60cm 2021

Higany csendélet
[Mercury Still Life]
olaj, vászon 55.5x54.5cm
2020

Angyali üdvözet |Annunciation|
olaj, vászon 72x71cm 2019

Biopisztoly | *Bio Gun* | olaj, vászon 88x84cm 2018

Helyzetfelismerés
|*Situation Awareness*|
olaj, vászon 74x70cm
2019

Tavaszi alakváltozás
|Spring Metamorphosis|
olaj, vászon 71.5x68cm
2020

Immanencia 1 | Immanence 1 | olaj, vászon 87.5x83.5cm 2020

Immanencia 2 | Immanence 2 | olaj, vászon 87.5x83.5cm 2020

Csendélet lebegtetéssel
[Still Life With Fluttering]
olaj, vászon 81x65cm
2021

Underground csendélet (A véletlen unikornis)
|*Underground Still Life (The accidental unicorn)*|
olaj, vászon 58x54cm 2019

Apokalipszis elhalasztva (A lovagok bálba mennek)
|*Apocalypse postponed (the horsemen are going to the ball)*|
olaj, vászon 58x55cm 2019

Bálvány és áldozat | Idol and Offering|
olaj, vászon 60x57cm 2019

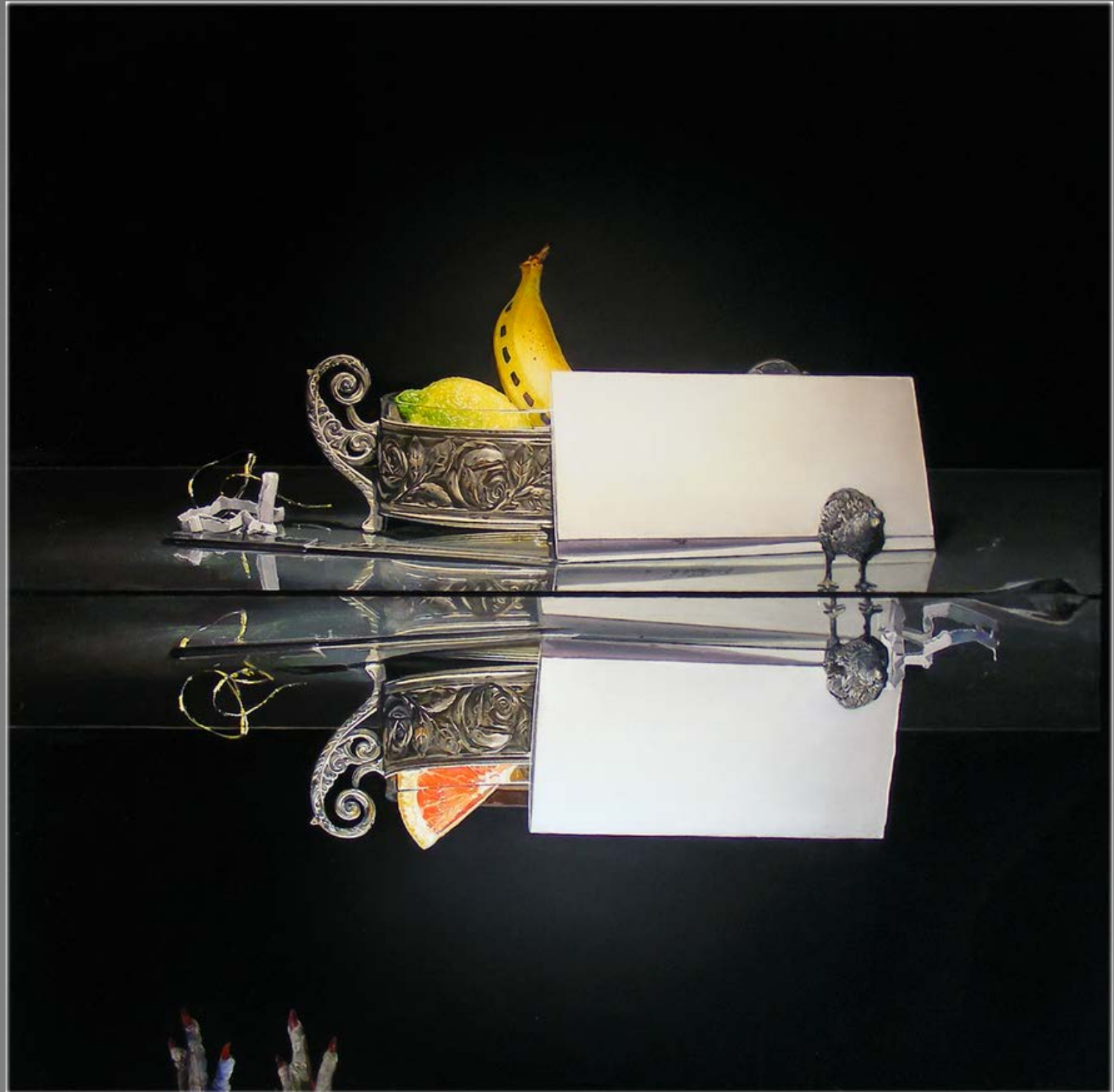
Szőlő és nyakék

|*Grapes and Necklace*|

olaj, vászon 74.5x70.5cm

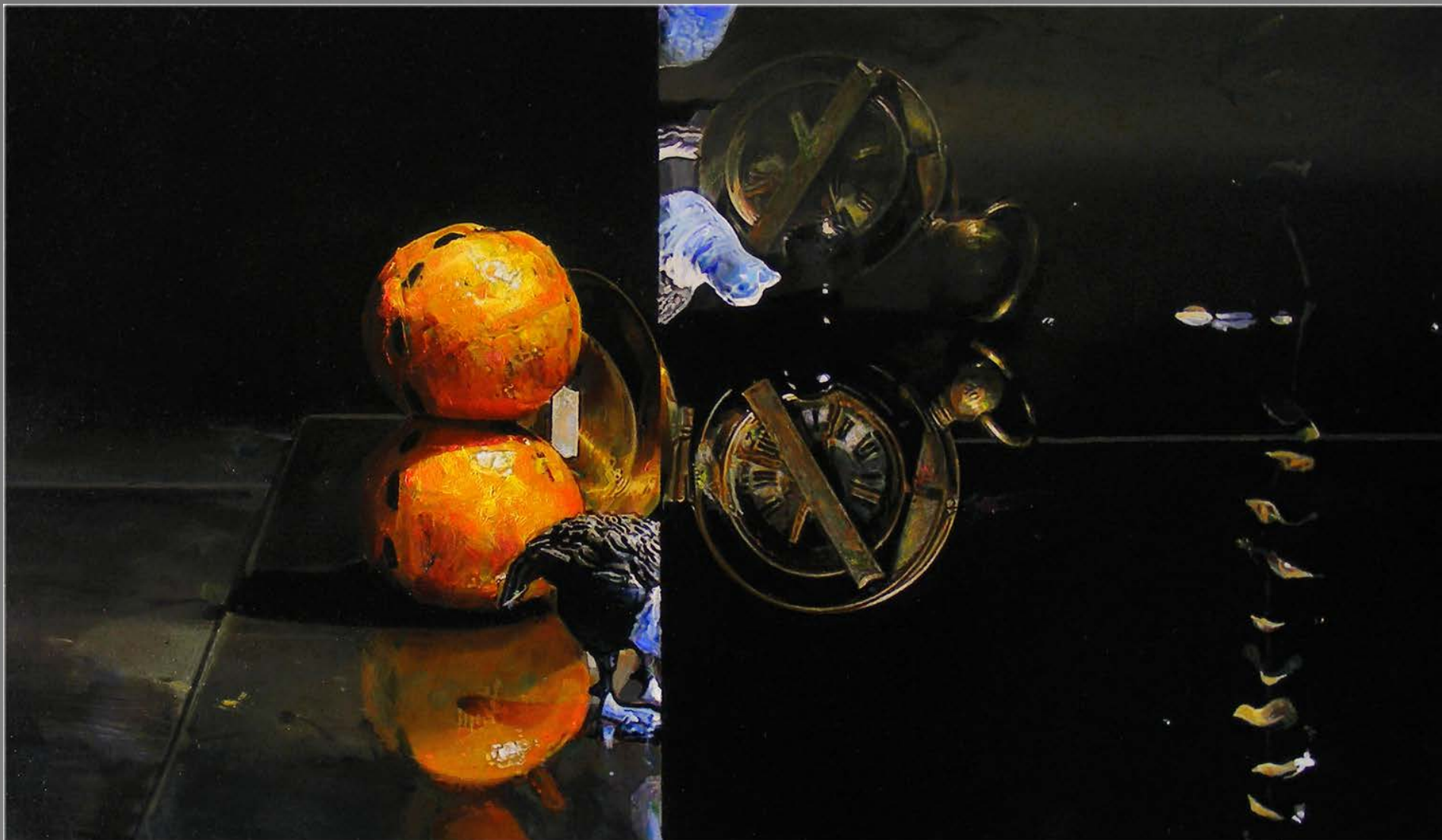
2018

Levél és válasz
(csendélet papírnehezéssel)
|Letter and reply
(Still Life With Paperweight)
olaj, vászon 73x72cm 2018

Csendélet tükrözött virággal
|Still Life With Mirrored Flower|
olaj, vászon 51x49cm 2019

Csendélet téridő szakadással
|Still Life With Spacetime Discontinuum|
olaj, vászon 50x29cm 2019

Csend|Élet
|[Can't stay] still|
olaj, vászon 44.5x42cm
2014

Érzékcsalódás feltűzött lepkékkel
Trompe l'oeil with pinned butterflies
olaj vászon 44x42cm 2014

Szárnyas és vizek
(Bogdány Jakab nyomán)
|Poultry and waters
(after Jakob Bogdani)|
olaj, vászon 49x45cm 2016

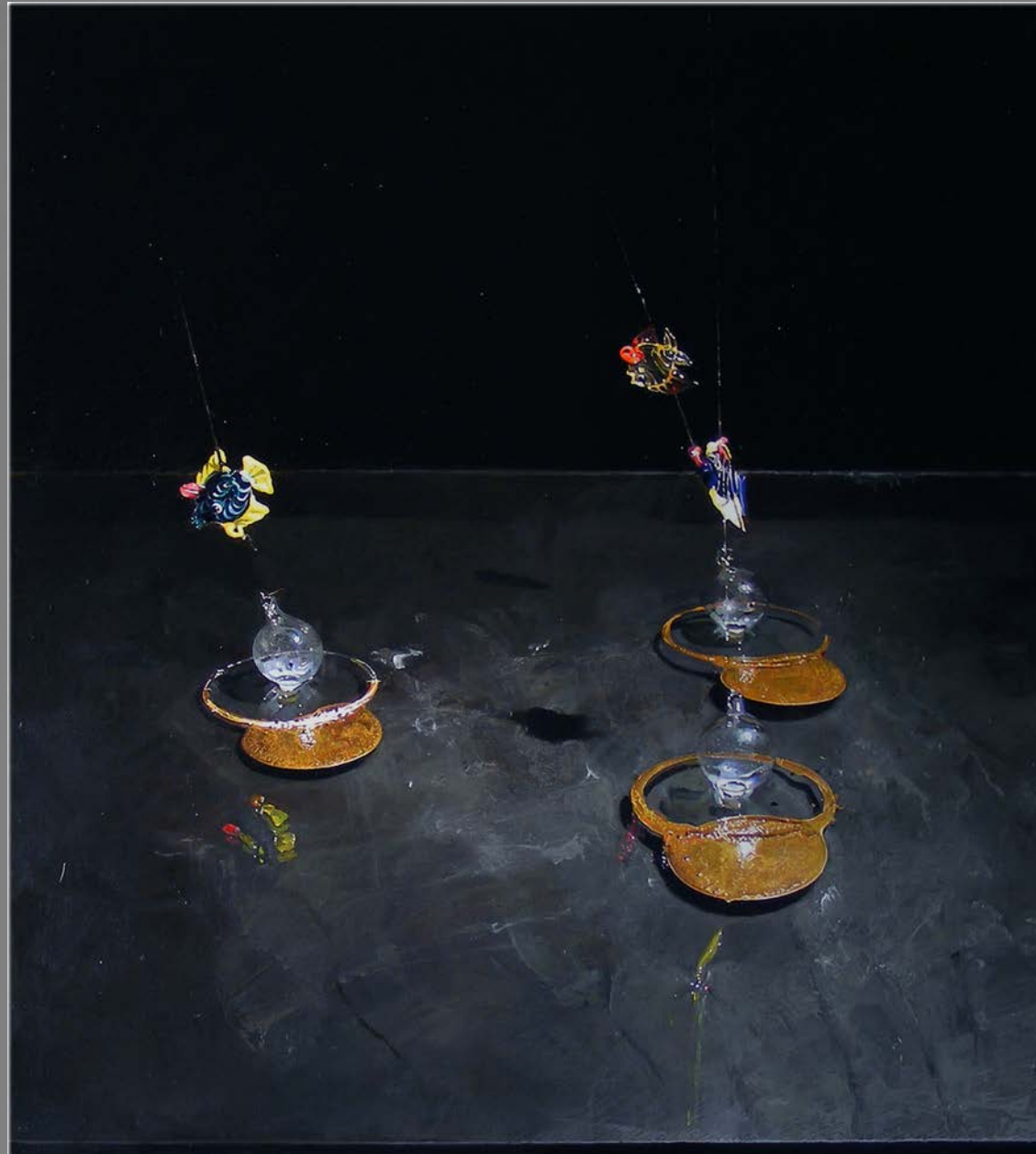

Felfüggesztett 1 (oltár a rejtőzőhöz)
Suspended 1 (shrine for the hider)
olaj vászon 112x105cm 2017

Felfüggesztett 2 (koponyás kimonó)
|Suspended 2 (skulls kimono)|
olaj, vászon 112x105cm 2017

*Perspektíva tanulmány arany
pacákkal és üveghalakkal*
*|Perspective study with gold blots
and glass fish floaters|*
olaj, vászon 51x46cm 2019

Csendélet mézfolyással
|Still Life with honeyflow|
olaj, vászon 42x40cm
2016

Jancsi a fordított világban
(*detrterritorizálás/*
reterritorializálás)
|*Johnny in the upside-down*
(*detrterritorialization/*
reterritorialization)|
olaj, vászon 54x53cm 2016

*Csendélet
narrativa két
regiszterben
(Az örökös
visszatérő)*

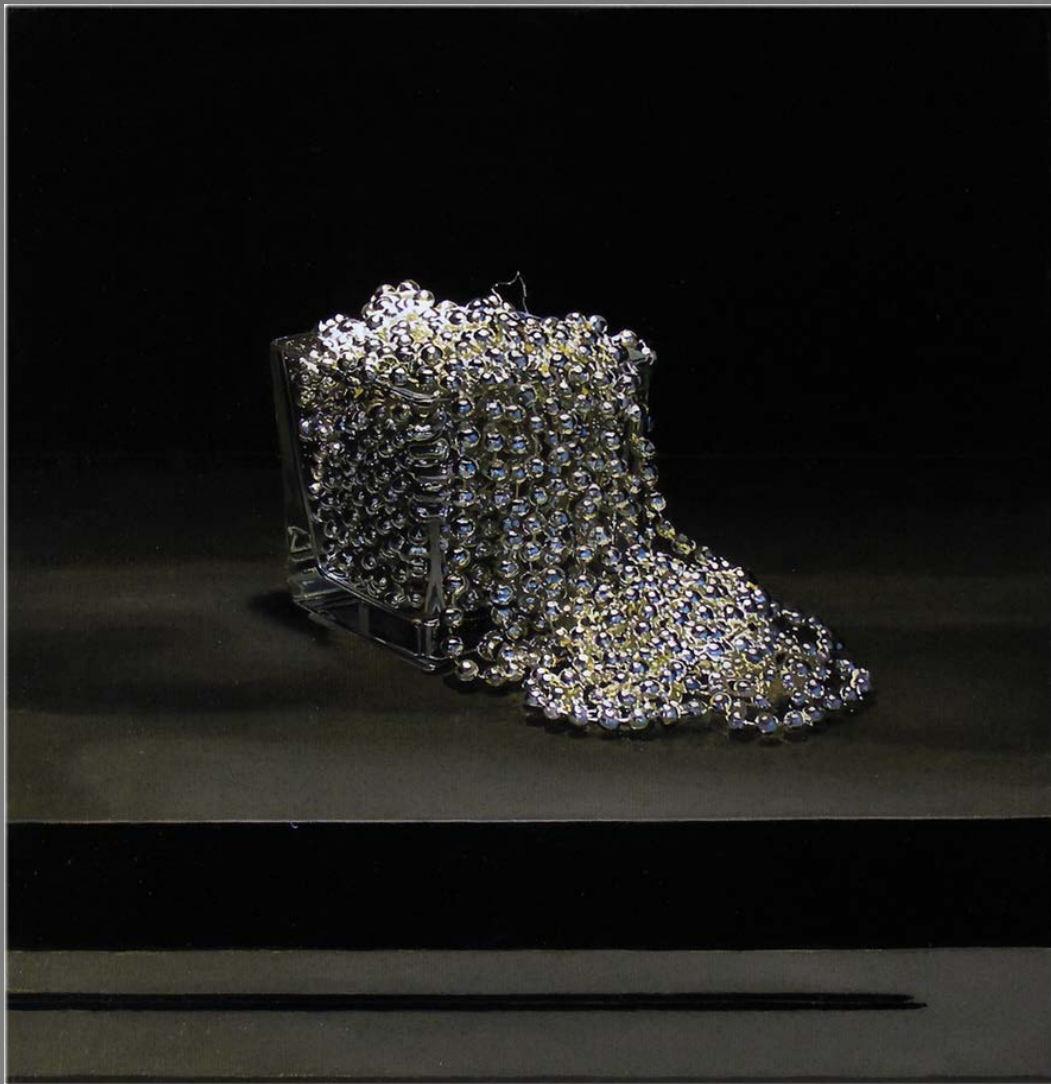

*|Still Life
narrative in
two registers
(The eternal
return)|*

olaj, vászon
155x143cm
2017

Kozmikus gömbök
|Cosmic Egg|
olaj, vászon 48x47cm
2016

Csendélet bőséggel | Still life with abundance
olaj, vászon 35x34cm 2014

Cerszőlő
|Replacement grapes|
olaj, vászon 55x48cm 2014

Kenguru hold
|Kangaroo Moon|
olaj, vászon 55x48cm 2017

(Helyspecifikus diptichon)

Üveggolyóraj
[Swarm of marbles]
olaj, vászon 51.5x47cm
2014

Átszivárgások |Osmosis|
Helyspecifikus triptichon, olaj, vászon, egyenként 51.5x47cm 2016

*Csendélet
vízicsikóval
és veszéllyel*
|Still life with
seahorse and
danger|
olaj, vászon
39.5x38.5cm
2014

Csendélet megjelölt banánnal | *Still life with marked banana*
olaj, vászon 41.5x38cm 2014

Csendélet lovacskával
[Still life with horse]
olaj, vászon 62x57cm
2014